

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การเคลื่อนไหวทางการเมืองและเศรษฐกิจของ
กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด ในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นายเกรียงศักดิ์ ศรีมงคล

ปริญญา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.โกสุมภ์ สายจันทร์

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาการเคลื่อนไหวทางการเมืองและเศรษฐกิจของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด ในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงยุทธวิธีในการเคลื่อนไหวทางการเมืองและเศรษฐกิจของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด ในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ว่ามีผลต่อการกำหนดนโยบายและมีความเข้มแข็งในการต่อรองทางธุรกิจของกลุ่มมากน้อยเพียงใด

ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบและกลยุทธ์ในการเคลื่อนไหวของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดในอำเภอแม่แจ่ม ได้แก่ รูปแบบที่ 1 การเรียกร้องโดยการยื่นหนังสือ โดยยื่นหนังสือโดยตรงต่อหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง หรือกับฝ่ายการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ รูปแบบที่ 2 การเรียกร้องโดยการเจรจา โดยส่งแกนนำของกลุ่มมาเจรจา กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ผสมกับการกดดันโดยใช้ สื่อมวลชนมาเป็นตัวช่วยในการกดดันอีกทางหนึ่งด้วย รูปแบบที่ 3 การเรียกร้องด้วยการใช้พลังมวลชนชุมนุมประท้วงปิดล้อมตามสถานที่สำคัญต่างๆ เป็นการเรียกร้องที่ค่อนข้างจะรุนแรง เพราะเป็นวิธีการสุดท้ายที่จะทำให้ข้อเรียกร้องของเกษตรกรได้รับการตอบสนอง ซึ่งวิธีดังกล่าวจะใช้ได้ผลแทบทุกครั้ง เพราะการชุมนุมประท้วงปิดล้อมสถานที่ดังกล่าวมีผู้ได้รับผลกระทบอย่างกว้างขวาง ถ้าไม่ยุติการชุมนุมประท้วงอย่างรวดเร็วก็จะก่อความเดือดร้อนให้แก่สังคม หรือประชาชนทั่วไปเป็นอย่างมาก จึงทำให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจหรือมีหน้าที่รับผิดชอบต้องออกมายอมรับข้อเรียกร้องหรือข้อเสนอของผู้ชุมนุมประท้วงแทบทุกครั้ง

ข้อเสนอแนะต่อแนวทางที่จะลดความรุนแรงในการเรียกร้องผลประโยชน์ของกลุ่มต่างๆ ในสังคมดังนี้ 1) เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องมีความจริงจังในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มที่ได้รับ ความเดือดร้อน โดยต้องมีนโยบายหรือมาตรการช่วยเหลืออย่างชัดเจนและเป็นธรรม นอกจากนี้ ควรที่จะสร้างมาตรการในการป้องกันปัญหาที่อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่กลุ่มเกษตรกร มี บทลงโทษต่อผู้ที่เอารัดเอาเปรียบเกษตรกรอย่างเด็ดขาดและจริงจัง 2) ทางด้านกลุ่มเกษตรกรเอง ก็ ควรที่จะมีการรวมกลุ่มกันแก้ปัญหาด้วยตนเองก่อน เช่น การรวมกลุ่มกันในรูปของสหกรณ์หรือ สมาคมเพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลาง การนำผลผลิตไปจำหน่ายต่อผู้บริโภค โดยตรงหรือการแปรรูปเป็นสินค้าอย่างอื่น 3) กลุ่มเกษตรกรควรที่จะปรับเปลี่ยนกระบวนการใน การผลิตหรือปลูกพืชใหม่ โดยหันมาใช้วิธีการทางธรรมชาติมากขึ้น 4) การเรียกร้องข้อเสนอต่างๆ ของกลุ่มควรที่จะมีการเรียกร้องด้วยวิธีที่สันติ และไม่ก่อความเดือดร้อนให้กับประชาชนในสังคม

Independent Study Title Political and Economic Movements of Corn Farmer Group
in Mae Chaem District, Chiang Mai Province

Author Mr. Kriangsuk Srimongkol

Degree Master of Arts (Political Science)

Independent Study Advisor Associate Professor Dr. Kosum Saichan

ABSTRACT

This study aims to study the political and economic movements of corn farmer groups in Mae Chaem District, Chiang Mai province. The study also focuses on the impact of movement strategy on the policy making and the power of business negotiation of the groups.

The result of the study showed that there were different patterns and strategies of movements of corn farmer groups in Mae Chaem District, Chiang Mai province. The first pattern was to directly file a petition to relevant government sector and political party in local and national level. The second pattern was negotiation; the group leader would negotiate with a government representative. In this pattern, the pressure from the press was also applied. The third pattern employed mass pressure by group protesting by blockade of important locations. This pattern was considered relatively violent. It was the last method to use to ask for the response to the farmers' request. Often times, this method was effective because the protest by street blockade widely affected general people. Unless the protest was terminated promptly, many people would be affected. Therefore, the responsible authorities were forced to accept the farmers' request nearly every time.

There were suggestions to reduce the violence in the demand for interests of different organizations as follows. 1) Relevant government authorities should have sincerity in assisting the troubled groups of people. Assisting policy and measure must be clear and fair. Preventive measure must be created to prevent the problems that might occur to the farmers.

Those who take advantages of the farmers must be punished. 2) The farmer groups should gather to solve the problems in the form of, for example, cooperative or association. The purpose of forming such a group is to build up bargaining power to negotiate with middleman, to directly sell their products to the consumers, and to process their products. 3) Farmer groups should employ more natural farming methods. 4) The pattern of movement of the farmer groups should be peaceful and not cause troubles to other people.